

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ในจังหวัดยะลา” เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และสถานภาพการผลิตข้าวของเกษตรกร
2. การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร
3. การยอมรับเทคโนโลยีด้านการปลูกข้าวของเกษตรกร ก่อนและหลังการเข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร

ส่วนที่ 1. สภาพพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และสถานภาพการผลิตข้าวของเกษตรกร ในจังหวัดยะลา

ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร พื้นที่ถือครอง พื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ปลูกข้าว พันธุ์ข้าวที่ปลูก ที่มาของแหล่งพันธุ์ข้าว ระบบน้ำในการปลูกข้าว สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 อายุเพศ และสถานภาพ

N = 60

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	8.3
หญิง	55	91.7

ตารางที่ 4.1 อายุ เพศ และสถานภาพ (ต่อ)

N = 60

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
2. อายุ (ปี)		
≤ 30	4	6.7
31 – 40	14	23.3
41 – 50	20	33.3
≥ 51	22	36.7
ค่าต่ำสุด = 24 ค่าสูงสุด = 74 ค่าเฉลี่ย = 46.45		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.452		
3. สถานภาพ		
โสด	4	6.7
สมรส	53	88.3
อื่นๆ	3	5.0

จากตารางที่ 4 พบว่า

1. เพศ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.7 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 8.3 เป็นเพศชาย
2. อายุ เกษตรกร ร้อยละ 36.7 มีอายุมากกว่า 50 ปี และใกล้เคียงกันมากที่สุด ร้อยละ 33.3 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.3 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี โดยมีส่วนน้อย ร้อยละ 6.7 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 46.45 ปี
3. สถานภาพ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.3 มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 6.7 มีสถานภาพโสด มีส่วนน้อย ร้อยละ 5.0 มีสถานภาพอื่นๆเช่น หม้าย

ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม และสมาชิกสถาบันเกษตรกร N = 60

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	10	16.7
โรงเรียนปอเนาะ	5	8.3
ชั้นประถมศึกษา	32	53.3
ชั้นมัธยมศึกษา	13	21.7
2. ตำแหน่งทางสังคม		
ไม่มี	52	86.7
ผู้ใหญ่บ้าน	2	3.3
คณะกรรมการหมู่บ้าน	1	1.7
อสม.	5	8.7
3. สมาชิกสถาบันเกษตรกร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็น	25	41.7
เป็น	35	58.3
3.1 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร		
คณะกรรมการ สบกต.	1	1.7
กลุ่มเกษตรกร	28	46.7
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	1	1.7
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	6	10.0
สมาชิก ธกส.	4	6.7
อื่น ๆ	1	1.7

จากตารางที่ 4.2 พบว่า

1. การศึกษา เกษตรกรร้อยละ 53.3 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 21.7 จบการศึกษาระดับมัธยม และรองลงมา ร้อยละ 16.7 ไม่ได้รับการศึกษา มีส่วนน้อย ร้อยละ 8.3 จบการศึกษาระดับปริญญาโท

2. ตำแหน่งทางสังคม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.7 ไม่ได้มีตำแหน่งทางสังคม รองลงมา ร้อยละ 8.7 เป็น อสม. รองลงมา ร้อยละ 3.3 เป็นผู้ใหญ่บ้าน และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน

3. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 58.3 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร และร้อยละ 41.7 ไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

3.1 การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 46.7 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และรองลงมา ร้อยละ 10.0 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพ และรองลงมา ร้อยละ 6.7 เป็นสมาชิก ธกส. มีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสภกต. กลุ่มแม่บ้าน

ตารางที่ 4.3 สมาชิกในครัวเรือนและแรงงานภาคการเกษตร

N = 60

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. สมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1 - 3	2	3.3
4 - 6	33	55.0
7 - 9	16	26.7
≥ 9	9	15.0
ค่าต่ำสุด = 2 : ค่าสูงสุด = 15 ค่าเฉลี่ย = 5.91		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.238		
2. จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร(คน)		
1 - 3	48	80.0
4 - 6	11	18.3
7 - 9	1	1.7
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 7 ค่าเฉลี่ย = 2.24		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.197		

ตารางที่ 4.3 สมาชิกในครัวเรือนและแรงงานภาคการเกษตร (ต่อ)

N = 60

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
2.1 จำนวนสมาชิกชายที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร(คน)		
ไม่มี	21	35.0
1 - 3	37	61.7
4 - 6	2	3.3
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 4 ค่าเฉลี่ย = 0.93		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.899		
2.2 จำนวนสมาชิกหญิงที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร(คน)		
ไม่มี	1	1.7
1 - 3	57	95.0
4 - 6	2	3.3
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 3 ค่าเฉลี่ย = 1.52		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.569		

จากตารางที่ 4.3 พบว่า

1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 55.0 มีสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 26.7 มีสมาชิกในครัวเรือน 7-9 คน รองลงมาร้อยละ 15.0 มีสมาชิกมากกว่า 9 คน และมีส่วนน้อยร้อยละ 3.3 มีสมาชิกระหว่าง 1- 3 คน โดยมีสมาชิกเฉลี่ย 6 คน

2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.0 มีสมาชิกในครัวเรือน 1- 3 คน รองลงมาร้อยละ 18.3 มีสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 มีสมาชิกระหว่าง 7-9 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเฉลี่ย 2 คน

2.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศชาย เกษตรกรร้อยละ 61.7 มีสมาชิกในครัวเรือน 1- 3 คนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศชาย รองลงมาร้อยละ 35.0 ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นชายทำการเกษตร และมีส่วนน้อยร้อยละ 3.3 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศชาย โดยมีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศชายเฉลี่ย 1 คน

2.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศหญิง เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.0 มีสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศหญิง รองลงมาร้อยละ 3.3 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศหญิง และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 ไม่มีมีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นหญิงทำการเกษตร โดยมีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำการเกษตรเพศหญิงเฉลี่ย 2 คน

ตารางที่ 4.4 การประกอบอาชีพ

N = 60

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. นอกจากปลูกข้าวแล้วประกอบอาชีพ		
เกษตรกรรม	39	65.0
ค้าขาย	2	3.3
รับจ้างทั่วไป	27	45.0
อื่น ๆ	1	1.7

จากตารางที่ 4.4 พบว่า

1. นอกจากการปลูกข้าวแล้ว เกษตรกร ร้อยละ 65.0 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาร้อยละ 45.0 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาร้อยละ 3.3 ประกอบอาชีพค้าขาย และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 ประกอบอาชีพอื่นๆ

ตารางที่ 4.5 พื้นที่ถือครอง และพื้นที่ทำการเกษตร

N = 60

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. พื้นที่ถือครองทั้งหมด (ไร่)		
ไม่มี	1	1.7
≤ 3	21	35.0
4 – 6	18	30.0
7 – 9	12	20.0
> 9 ไร่	8	13.3
ค่าต่ำสุด = 0.75 : ค่าสูงสุด = 30 ค่าเฉลี่ย = 5.31		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.817		
2. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่)		
≤ 3	16	26.7
4 – 6	23	38.3
7 – 9	13	21.7
> 9 ไร่	26	13.0
ค่าต่ำสุด = 0.75 : ค่าสูงสุด = 30 ค่าเฉลี่ย = 5.40		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.844		
2.1 ลักษณะพื้นที่ทำการเกษตร ที่เป็นของตนเอง (ไร่)		
ไม่มี	12	20.0
≤ 3	22	36.7
4 – 6	15	25.0
7 – 9	5	8.3
> 9 ไร่	6	10.0
ค่าต่ำสุด = 0.75 : ค่าสูงสุด = 30 ค่าเฉลี่ย = 4.03		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.132		

ตารางที่ 4.5 พื้นที่ถือครอง และพื้นที่ทำการเกษตร (ต่อ)

N = 60

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
2.2 ลักษณะพื้นที่ทำการเกษตร ที่เช่าผู้อื่น (ไร่)		
ไม่มี	30	50.0
≤ 3	17	28.3
4 – 6	8	13.3
7 – 9	4	6.7
> 9 ไร่	1	1.7
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 10 ค่าเฉลี่ย = 2.05		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.527		

จากตารางที่ 4.5 พบว่า

1. พื้นที่ถือครอง เกษตรกรร้อยละ 35.0 มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 3 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 30.0 มีพื้นที่ถือครอง 4-6 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 20.0 มีพื้นที่ถือครอง 7-9 ไร่ และรองลงมา ร้อยละ 13.3 มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 9 ไร่ และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 ไม่มีพื้นที่ถือครอง โดยมีพื้นที่เฉลี่ย 5.3 ไร่

2. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด เกษตรกรร้อยละ 38.3 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 4-6 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 26.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 3 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 21.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 7-9 ไร่ และมีส่วนน้อยร้อยละ 13.3 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 9 ไร่ โดยมีพื้นที่เฉลี่ย 5.04 ไร่

2.1 พื้นที่ทำการเกษตร (เป็นของตนเอง) เกษตรกรร้อยละ 36.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 3 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 25.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 4-6 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 20.0 ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 10.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 9 ไร่ และมีส่วนน้อยร้อยละ 8.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 7-9 ไร่ โดยมีพื้นที่เฉลี่ย 4.03 ไร่

2.2 พื้นที่ทำการเกษตร (เช่าผู้อื่น) เกษตรกรร้อยละ 50.0 ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรที่เช่าผู้อื่น รองลงมา ร้อยละ 28.30 มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 3 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 13.3 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 4-6 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 6.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 7-9 ไร่ และมีส่วนน้อยร้อยละ 1.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 9 ไร่ โดยมีพื้นที่เฉลี่ย 2.05 ไร่

ตารางที่ 4.6 พื้นที่ปลูกข้าว และวัตถุประสงค์ในการปลูก

N = 60

สถานภาพการผลิตข้าว	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการปลูกข้าว		
บริโภคในครัวเรือน	60	100.0
2. ในปี 2557 ใช้พื้นที่ในการปลูกข้าว(ไร่)		
≤ 3	33	55.0
4 – 6	21	35.0
7 – 9	4	6.7
> 9 ไร่	2	3.3
ค่าต่ำสุด = 0.7 : ค่าสูงสุด = 10 ค่าเฉลี่ย = 3.44		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.020		
3. พื้นที่ปลูกข้าวมีลักษณะ		
ที่ลุ่ม	38	63.3
ที่ดอน	22	36.7
4. ประสบการณ์ในการปลูกข้าว(ปี)		
≤ 5	3	5.0
6 – 10	17	28.3
11 – 15	10	16.7
16 – 20	10	16.7
> 20 ปี	20	33.3
ค่าต่ำสุด = 2 : ค่าสูงสุด = 50 ค่าเฉลี่ย = 16.43		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.258		

จากตารางที่ 4.6 พบว่า

- วัตถุประสงค์ในการปลูกข้าว เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100 ปลูกข้าวเพื่อบริโภค
- พื้นที่ในการปลูกข้าว เกษตรกรร้อยละ 55.0 มีพื้นที่น้อยกว่า 3 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 35.0 มีพื้นที่ระหว่าง 4-6 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 6.7 มีพื้นที่ระหว่าง 7-9 ไร่ และมีส่วนน้อย ร้อยละ 3.3 มีพื้นที่มากกว่า 9 ไร่ โดยมีพื้นที่เฉลี่ย 3.44 ไร่

3. ลักษณะพื้นที่ปลูกข้าว เกษตรกรร้อยละ 63.3 เป็นพื้นที่ลุ่ม และ เกษตรกรร้อยละ 36.7 เป็นพื้นที่ดอน

4. ประสบการณ์ในการปลูกข้าว เกษตรกรร้อยละ 33.3 มีประสบการณ์ในการปลูกข้าว มากกว่า 20 ปี รองลงมาร้อยละ 28.3 มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวระหว่าง 6 – 10 ปี รองลงมาร้อยละ 16.7 มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวระหว่าง 10 – 15 ปี และ ระหว่าง 15 – 20 ปี และ เกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 5.0 มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวน้อยกว่า 5 ปี โดยเฉลี่ยมีประสบการณ์ในการปลูกข้าว 16.43 ปี

ตารางที่ 4.7 จำนวนครั้งในการปลูกข้าวต่อปี พันธุ์ข้าว และที่มาของแหล่งเมล็ดพันธุ์ N = 60

สถานภาพการผลิตข้าว	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. จำนวนครั้งในการปลูกข้าวต่อปี		
1 ครั้งต่อปี	60	100.0
2. พันธุ์ข้าวที่ปลูก		
พันธุ์พื้นเมือง	60	100.0
3. ที่มาของแหล่งเมล็ดพันธุ์		
เก็บจากฤดูกาลที่แล้ว	60	100.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่าเกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100 ปลูกข้าว 1 ครั้งต่อปี โดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่เก็บจากฤดูกาลที่แล้วปลูก

ตารางที่ 4.8 การปลูกข้าว และการใช้ระบบน้ำ N = 60

สถานภาพการผลิตข้าว	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. ลักษณะในปลูกข้าว		
นาดำ	60	100.0
2. แหล่งน้ำ		
น้ำฝน	43	71.7
น้ำธรรมชาติ	17	28.3

จากตารางที่ 4.8 พบว่า

1. ลักษณะการปลูกข้าวของเกษตรกร เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100 ปลูกข้าวในลักษณะนาดำ โดยปลูกในช่วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์
2. ระบบน้ำที่เกษตรกรใช้ในการปลูกข้าว เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 71.7 ใช้น้ำฝนในการปลูกข้าว และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 28.3 ใช้แหล่งน้ำธรรมชาติในการปลูกข้าว

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร

2.1 การศึกษาการดำเนินการตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกร

โดยมีกิจกรรมที่เกษตรกรต้องเข้าร่วมตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร 9 กิจกรรม ดังนี้
ตารางที่ 4.9 การดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกร N = 60

กิจกรรม	การดำเนินการ					
	ปฏิบัติ		ปฏิบัติบางครั้ง		ไม่ปฏิบัติ	
	(ราย)	(ค่าร้อยละ)	(ราย)	(ค่าร้อยละ)	(ราย)	(ค่าร้อยละ)
1. เข้าร่วมการอบรมตลอดฤดูกาล	59	98.3	1	1.7	0	0.0
2. เข้าร่วมการวางแผนกิจกรรมและ แปลสาริต	58	96.7	2	3.3	0	0.0
3. เข้าร่วมสำรวจแปลงปลูกพืช	48	80.0	2	20.0	0	0.0
4. เข้าร่วมเก็บตัวอย่างพืชและแมลง	41	68.3	19	31.7	0	0.0
5. เข้าร่วมการวิเคราะห์สถานการณ์ แปลงปลูก	53	88.3	6	8.3	1	1.7
6. เข้าร่วมการวาดภาพวิเคราะห์ระบบ นิเวศ	49	81.7	11	18.3	0	0.0
7. นำเสนอวิเคราะห์ระบบนิเวศ	29	48.3	31	51.7	0	0.0
8. เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ แก้ไขปัญหา การปลูกข้าว	56	93.3	4	6.7	0	0.0
9. สรุปและวางแผนสำหรับสัปดาห์ ต่อไป	59	98.3	1	1.7	0	0.0

จากตารางที่ 4.9 พบว่า

เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติการดำเนินการมากที่สุด คือ 1)กิจกรรมการเข้าร่วมการอบรมตลอดฤดูกาลและสรุปและวางแผนสำหรับสัปดาห์ต่อไปร้อยละ 98.3 รองลงมา 3)กิจกรรมเข้าร่วมการวางแผนกิจกรรมและแปลสาธิตร้อยละ 96.7 4)กิจกรรมเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาการปลูกข้าวร้อยละ 93.3 5)กิจกรรมเข้าร่วมการวิเคราะห์สถานการณ์แปลงปลูกร้อยละ 88.3 6)กิจกรรมเข้าร่วมการวาดภาพวิเคราะห์ระบบนิเวศร้อยละ 81.7 7) กิจกรรมเข้าร่วมสำรวจแปลงปลูกพืชร้อยละ 80.0 8)กิจกรรมเข้าร่วมเก็บตัวอย่างพืชและแมลงร้อยละ 68.3 และกิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติการดำเนินการน้อยที่สุด คือกิจกรรมการนำเสนอวิเคราะห์ระบบนิเวศร้อยละ 48.3

เกษตรกรปฏิบัติการดำเนินการเป็นบางครั้งมากที่สุด 1)กิจกรรมเข้าร่วมการนำเสนอวิเคราะห์ระบบนิเวศร้อยละ 51.7 2)กิจกรรมเข้าร่วมการเก็บตัวอย่างพืชและแมลงร้อยละ 31.7 3)กิจกรรมเข้าร่วมสำรวจแปลงปลูกพืชร้อยละ 20.0 4)กิจกรรมเข้าร่วมการวาดภาพวิเคราะห์ระบบนิเวศร้อยละ 18.3 5)กิจกรรมเข้าร่วมการวิเคราะห์สถานการณ์แปลงปลูกร้อยละ 8.3 6)กิจกรรมเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาการปลูกข้าวร้อยละ 6.7 7)กิจกรรมเข้าร่วมการวางแผนกิจกรรมและแปลสาธิตร้อยละ 3.3 และกิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติการดำเนินการบางครั้งน้อยที่สุด กิจกรรมสรุปและวางแผนสำหรับสัปดาห์ต่อไปและเข้าร่วมการอบรมตลอดฤดูกาลร้อยละ 1.7

เกษตรกรไม่ปฏิบัติการดำเนินการ คือกิจกรรมเข้าร่วมเข้าร่วมการวิเคราะห์สถานการณ์แปลงปลูกร้อยละ 1.7

2. 2 การดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่

ประเด็นที่ 1 การได้มีโอกาสอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมและสัมมนาหัวข้อโรงเรียนเกษตรกร ระยะเวลาประมาณ 1-2 วัน จาก กลุ่มอาชีพพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา และสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จังหวัดสงขลา

ประเด็นที่ 2 การได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกรจากแหล่งใดบ้าง จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกร จากหน่วยงานในสังกัด หนังสือและเอกสารวิชาการ รวมทั้ง เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ 3 เหตุผลในการเลือกการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ไปปฏิบัติในพื้นที่ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ คิดว่าการนำโรงเรียนเกษตรกรไปใช้ในพื้นที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ การวางแผนการ

ส่งเสริมการเกษตรครอบคลุมทั้งฤดูกาลผลิต แก้ไขปัญหาให้เกษตรกรได้ตรงจุด เกษตรกรเห็นผลชัดเจน ถ่ายทอดความรู้และสรุปผลได้

ประเด็นที่ 4 การได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณจากแหล่งใดจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ได้รับงบประมาณตามโครงการ โดยนำไปบูรณาการลงพื้นที่และบางส่วนเจ้าหน้าที่ต้องสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เอง เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ

ประเด็นที่ 5 การเจ้าหน้าที่มี “กลยุทธ์/วิธีการ/แนวทาง” ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรอย่างไร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะหาเกษตรกรเป้าหมายที่สนใจ จากการประชุมเมื่อมีโครงการต่างๆ โดยอธิบายถึงการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ให้เกษตรกรที่สนใจ ระดมความคิดเห็น โดยเฉพาะปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่ สอบถามปัญหาและความต้องการของเกษตรกร เลือกพืชหลัก รวมกลุ่มเกษตรกร วางแผนการดำเนินการตามช่วงฤดูกาลของพืช เพื่อให้เกษตรกรได้ร่วมเรียนรู้และแก้ไขปัญหา

ประเด็นที่ 6 การมี “กลยุทธ์/วิธีการ/แนวทาง” ในการคัดเลือกสถานที่ตั้งโรงเรียนเกษตรกร(แปลงฝึกปฏิบัติ)อย่างไร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ต้องพิจารณาตัวเกษตรกรที่รับผิดชอบแปลงฝึกปฏิบัติโดยคัดเลือกจากแปลงที่เกษตรกรสนใจและให้ความร่วมมือ เป็นเกษตรกรที่มีความตั้งใจและถือปฏิบัติตามคำแนะนำ มีความขยันและรับผิดชอบ ส่วนแปลงฝึกปฏิบัติต้องเป็นแปลงที่เดินทางสะดวก ใช้เป็นตัวแทนของสมาชิกทั้งกลุ่ม และเป็นแปลงที่มีพบปัญหาด้านการผลิตเพื่อที่เกษตรกรที่เข้าร่วมจะได้ศึกษาและเรียนรู้ได้ สามารถเห็นผลการแก้ไขปัญหาคได้

ประเด็นที่ 7 การมี “กลยุทธ์/วิธีการ/แนวทาง” ในการประชุมพบปะเกษตรกรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรอย่างไร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ต้องพิจารณาจากชนิดพืชที่ต้องการเรียนรู้ ว่าต้องนัดกี่ครั้ง ในหนึ่งฤดูกาลผลิต ส่วนการนัดหมายจะให้เกษตรกรตกลงนัดหมายในพื้นที่ โดยเกษตรกรเป็นผู้นัดหมายเอง เพื่อให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในการนัดหมายและสะดวกสำหรับการรวมกลุ่ม ภายได้ข้อกำหนดของชนิดพืช และในการดำเนินงานประชุมพบปะเกษตรกร เจ้าหน้าที่จะให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ให้เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็น และจับประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกร เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและสรุปผลของปัญหาที่เกิดขึ้นจริง นำแนวทางโรงเรียนเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรเห็นสถานการณ์จริง นำไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง

ประเด็นที่ 8 การมี “กลยุทธ์/วิธีการ/แนวทาง” ในการขยายผลสร้างวิทยากรเกษตรกรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรอย่างไร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น เปิดพื้นที่ให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น ขอมรับความคิดเห็นของเกษตรกรกระตุ้นการกล้าแสดงออก โดยส่วนใหญ่จะมีเกษตรกรที่

มีความสนใจและมีความรู้ แต่ยังขาดการนำเสนอในชุมชน สร้างความมั่นใจในองค์ความรู้ที่เกษตรกรมี โดยวิทยากรเกษตรกรจำเป็นมาก เพราะจะเป็นแกนนำของกลุ่ม ต้องคัดเลือกจากเกษตรกรที่เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของสมาชิก ต้องเสียสละ มีองค์ความรู้ และสามารถนำสมาชิกพูดคุยในประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ได้

ส่วนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวของเกษตรกร

การศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวของเกษตรกร ก่อนและหลังการเข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ประกอบด้วย การคัดเลือกพันธุ์ การเตรียมดิน การตกกล้า การปักดำ การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

ตารางที่ 4.10 การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวของเกษตรกร

N = 60

การปลูกข้าว	ก่อนเข้าโรงเรียน		หลังเข้าโรงเรียน		ต่างกัน
	เกษตรกร (ราย)	ปฏิบัติ ร้อยละ	เกษตรกร (ราย)	ปฏิบัติ ร้อยละ	ร้อยละ
1. การคัดเลือกพันธุ์					
1) มีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก	54	90	60	100	10.0
2) ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งที่เชื่อถือได้ (หน่วยงานราชการ)	0	0	0	0	0.0
2. การเตรียมดิน					
1) มีการเตรียมแปลงไถตะกั่ว 7-14 วัน	44	73.3	59	98.3	25.0
2) มีการไถแปรทำให้ดินแตกตัว เพื่อย่อยดินและ คลุกเคล้าฟางข้าวและวัชพืช	44	73.3	59	98.3	25.0
3) มีการคราด เพื่อเอาเศษวัชพืชออกจากรนาและ ปรับระดับพื้นที่ให้สะดวกในการควบคุมระดับน้ำ	3	5.5	27	45.0	40.0
3. การตกกล้า					
1) นำเมล็ดข้าวมาเพาะในแปลงเพาะกล้า ให้งอก เป็นต้นกล้าแล้วถอนไปปลูก	59	98.3	60	100	1.7

ตารางที่ 4.10 การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวของเกษตรกร(ต่อ)

N = 60

การปลูกข้าว	ก่อนเข้าโรงเรียน		หลังเข้าโรงเรียน		ต่างกัน ร้อยละ
	เกษตรกร (ราย)	ปฏิบัติ ร้อยละ	เกษตรกร (ราย)	ปฏิบัติ ร้อยละ	
4. การปักดำ					
1) ระยะปักดำควรใช้ระยะปักดำ 25x25 เซนติเมตร	12	20.0	49	81.7	61.7
2) จำนวนต้นที่ปักดำจึบละ 3-5 ต้น ปักดำลึก ประมาณ 3-5 เซนติเมตร	53	88.3	58	96.7	8.4
3) อายุกล้า ควรใช้กล้าที่มีอายุประมาณ 25-30 วัน	3	5.5	53	88.3	82.8
5. การใส่ปุ๋ย					
1) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 ปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 20- 25 กิโลกรัมต่อไร่ในวันปักดำหรือก่อนปักดำ 1 วัน แล้วคราดกลบ (หรือใส่ปุ๋ยหลังจากปักดำไม่เกิน 15 วัน เมื่อต้นข้าวตั้งตัวได้แล้ว)	26	43.3	55	91.7	48.4
2) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 10 กิโลกรัมต่อที่ระยะกำหนดช่อดอกหรือ 30 วัน ก่อนข้าวออกดอก	12	20.0	49	81.7	61.7
6. การกำจัดวัชพืช					
1) การปฏิบัติด้านเขตกรรม	11	18.3	47	78.3	60.0
2) ใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดวัชพืช ตาม อัตราที่ระบบ	3	5	50	83.3	78.3
7. การปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว					
1) ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม คือ 28-30 วัน หลัง ข้าวออกดอก การเก็บเกี่ยวในระยะนี้ทำให้ได้ข้าวที่ มีคุณภาพการสีดี	60	100	60	100	0.0
2) มีการตากข้าวเพื่อลดความชื้นของเมล็ดข้าวให้ เหลือประมาณ12- 14% ให้สามารถเก็บไว้ได้นาน	60	100	60	100	0.0
3) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ควรไถกลบตอซัง เพื่อบำรุงดิน	60	0	60	0	0.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่า

เกษตรกรมีการยอมรับและปรับเปลี่ยนการปฏิบัติมากที่สุด 1) ประเด็นการปักดำ อายุกล้า ควรใช้กล้าที่มีอายุประมาณ 25-30 วัน ร้อยละ 82.8 2) ประเด็นการกำจัดวัชพืช การใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดวัชพืช ตามอัตราที่ระบุร้อยละ 78.3 3) ประเด็นระยะปักดำ ควรใช้ระยะปักดำ 25x25 เซนติเมตร และประเด็นการใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะกำหนดช่อดอกหรือ 30 วัน ก่อนข้าวออกดอก ร้อยละ 61.7 5) ประเด็นการปฏิบัติด้านเขตกรรม ร้อยละ 60 6) ประเด็นการใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 ปุ๋ยสูตร (16-16-8) อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ ในวันปักดำหรือก่อนปักดำ 1 วัน แล้วคราดกลบ (หรือใส่ปุ๋ยหลังจากปักดำไม่เกิน 15 วัน เมื่อต้นข้าวตั้งตัวได้แล้ว) ร้อยละ 48.4 7) ประเด็นมีการคราด เพื่อเอาเศษวัชพืช ออกจากนา และปรับระดับพื้นที่ให้สะดวกในการควบคุมระดับน้ำ ร้อยละ 40 8) ประเด็นมีการเตรียมแปลง ไถตะกั่ว 7-14 วัน และประเด็นมีการไถแปรทำให้ดินแตกตัว เพื่อย่อยดินและคลุกเคล้าฟางข้างและ วัชพืช ร้อยละ 25 9) ประเด็นมีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก และประเด็นระดับน้ำในการปักดำ ควรควบคุมให้อยู่ในระดับลึกประมาณ 1 ฝ่ามือ (10 เซนติเมตร) ร้อยละ 10 และประเด็นที่มีการยอมรับและ ปฏิบัติตามน้อยที่สุด ร้อยละ 1.7 นำเมล็ดข้าวมาเพาะในแปลงเพาะกล้า ให้งอกเป็นต้นกล้าแล้วถอนไปปลูก

ประเด็นที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนและหลังการเข้าโรงเรียนเกษตรกรอยู่แล้ว คือ ประเด็น ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม คือ 28-30 วัน หลังข้าวออกดอก การเก็บเกี่ยวในระบายนี้นี้ทำให้ได้ข้าวที่มี คุณภาพการสีดี และมีการตากข้าวเพื่อลดความชื้นของเมล็ดข้าวให้เหลือประมาณ 12-14% ให้สามารถ เก็บไว้ได้นาน

ประเด็นที่เกษตรกรไม่ปฏิบัติทั้งก่อนและหลังการเข้าโรงเรียนเกษตรกร คือ ประเด็น ใช้ เมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งที่เชื่อถือได้ (หน่วยงานราชการ) และประเด็นการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ควร ไถกลบตอซังเพื่อบำรุงดิน

ตารางที่ 4.11 ผลผลิตข้าวเฉลี่ย

N = 60

ผลผลิตข้าวเฉลี่ย (กก.ต่อไร่)	ก่อนเข้าโรงเรียน		หลังเข้าโรงเรียน	
	(ราย)	ร้อยละ	(ราย)	ร้อยละ
101 – 200 กก.	20	33.3	1	1.7
201 – 300 กก.		55.0		35.0
301 – 400 กก.		11.7		51.1
มากกว่า 400 กก.		0		11.7
เฉลี่ย		244.83		335.83

จากตารางที่ 4.11 พบว่า

ผลผลิตข้าวของเกษตรกรที่เข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร โดยก่อนเข้าโรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 55.0 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 201 – 300 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาร้อยละ 33.3 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 101 – 200 กิโลกรัมต่อไร่ และน้อยที่สุดร้อยละ 11.7 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 301 – 400 กิโลกรัมต่อไร่ โดยผลผลิตข้าวเฉลี่ยก่อนเข้าโรงเรียนเกษตรกร 244.83 กิโลกรัมต่อไร่ หลังเข้าโรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 51.1 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 301 – 400 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาร้อยละ 35.0 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 201 – 300 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาร้อยละ 11.7 มีผลผลิตข้าวมากกว่า 400 กิโลกรัมต่อไร่ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.7 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 101 – 200 กิโลกรัมต่อไร่ โดยผลผลิตข้าวเฉลี่ยก่อนเข้าโรงเรียนเกษตรกร 335.83 กิโลกรัมต่อไร่

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียน

เกษตรกร

4.1 ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกร ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการผลิต 2) ด้านความรู้ 3) ด้านเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกร N = 60

ปัญหา	ระดับของปัญหา		
	Mean	S.D	ความหมาย
1. ปัญหาด้านการผลิต			
1) สภาพพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสม	2.37	1.248	น้อย
2) แหล่งน้ำมีปริมาณไม่เพียงพอ	2.45	1.254	น้อย
3) ขาดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ	1.53	1.371	น้อยที่สุด
4) ปัญหาด้านศัตรูข้าว	3.42	1.499	ปานกลาง
5) ปุ๋ยราคาสูง	2.23	2.028	น้อย
6) ค่าไถราคาสูง	2.88	1.627	ปานกลาง
7) การบำรุงรักษาไม่ถูกต้อง	2.07	1.103	น้อย

ตารางที่ 4.12 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกร (ต่อ) N = 60

ปัญหา	ระดับของปัญหา		
	Mean	S.D	ความหมาย
2. ปัญหาด้านความรู้			
1) ขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์	2.23	0.981	น้อย
2) ขาดความรู้ในการเตรียมดิน	1.22	1.106	น้อยที่สุด
3) ขาดความรู้ในการตกกล้า	1.87	1.631	น้อยที่สุด
4) ขาดความรู้ในการปักดำ	1.02	1.589	น้อยที่สุด
5) ขาดความรู้ในการใส่ปุ๋ย	1.10	1.458	น้อยที่สุด
6) ขาดความรู้ในการกำจัดวัชพืช	2.0	1.804	น้อย
7) ขาดความรู้ในการปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว	1.43	1.382	น้อยที่สุด
3. ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่			
1) ไม่ได้รับความสะดวกในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่	0	0	ไม่มีปัญหา
2) ไม่ได้รับการปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหา	0	0	ไม่มีปัญหา
3) เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ด้านการผลิตข้าว	0	0	ไม่มีปัญหา
4) อื่นๆ(ระบุ).....	0	0	ไม่มีปัญหา

จากตารางที่ 4.12 พบว่า

เกษตรกรไม่มีปัญหาในระดับมากที่สุดและมาก แต่มีปัญหาในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านการผลิตศัตรูข้าวค่าเฉลี่ย 3.42 มีปัญหาในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ค่าไถราคาสูงค่าเฉลี่ย 2.88 และเกษตรกรมีปัญหาในระดับน้อย คือ ปัญหาด้านการผลิตสภาพพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมค่าเฉลี่ย 2.37 แหล่งน้ำมีปริมาณไม่เพียงพอค่าเฉลี่ย 2.45 ปุ๋ยราคาสูงค่าเฉลี่ย 2.23 ปัญหาขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์ค่าเฉลี่ย 2.23 ด้านการผลิตการบำรุงรักษาไม่ถูกต้องค่าเฉลี่ย 2.07 ขาดความรู้ในการกำจัดวัชพืชค่าเฉลี่ย 2.0 และเกษตรกรมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการผลิตขาดความรู้ในการตกกล้าค่าเฉลี่ย 1.87 ขาดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพค่าเฉลี่ย 1.53 ปัญหาด้านขาดความรู้ในการปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวค่าเฉลี่ย 1.43 ขาดความรู้ในการ

เตรียมดินค่าเฉลี่ย 1.22 ขาดความรู้ในการปักดำค่าเฉลี่ย 1.02 และเกษตรกรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่

4.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกร

ประเด็นที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการดำเนินงานแต่ยังขาดความชำนาญและประสบการณ์ ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนแต่ละชนิดของพืชและแมลง ควรกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่เกิดความเข้าใจด้วยสามัญสำนึกไม่ใช่ทำงานตามภารกิจ

ประเด็นที่ 2 วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณเบื้องต้นให้เพียงพอ

ประเด็นที่ 3 การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ในการดำเนินงานการส่งเสริมการเกษตรเน้นที่ตัวเกษตรกรเป้าหมาย เกษตรกรบางรายไม่สนใจจริงๆทำให้ขาดการต่อเนื่องไม่เกิดความยั่งยืน เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญในการรวมกลุ่ม ถ้าจัดตั้งกลุ่มในเชิงบังคับจะไม่ประสบความสำเร็จ

ประเด็นที่ 4 การคัดเลือกสถานที่ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ บางแห่งสถานที่เหมาะสมเดินทางสะดวก แต่เกษตรกรไม่ให้ความร่วมมือ บางแปลงประสบภัยธรรมชาติ ทำให้ขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 5 การประชุมพบปะเกษตรกร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ช่วงเวลาเจ้าหน้าที่และเกษตรกรไม่ตรงกัน เนื่องจากการงานเจ้าหน้าที่ ทำให้การดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ไม่ตรงกับช่วงอายุพืชที่มีปัญหา

ประเด็นที่ 6 การขยายผลสร้างวิทยากรเกษตรกร จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เกษตรกรยังไม่กล้าแสดงออก ต้องกระตุ้นบ่อยๆ เกษตรกรขาดความมั่นใจ

ประเด็นที่ 7 อื่นๆ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่คิดว่าควรให้ความรู้และทักษะในการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรแก่เจ้าหน้าที่ เนื่องจากเกษตรกรบรรจุใหม่เพิ่มมากขึ้นทำให้ขาดความชำนาญในการดำเนินการ และเมื่อดำเนินการตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร แล้วเกษตรกรมีการรวมกลุ่มสินค้า แต่ยังขาดตลาดในการกระจายสินค้าของเกษตรกร